BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 114 Sâmbătă 29 Aprilie 1939
12 Pagini P I I I I

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Invățământul superior și apărarea națională

In „Universul" cu data de 24 Aprilie a. c. ne-am ocupat de un curs ce s'a inaugurat în ultimul timp la școala de științe politice din Paris, rezervat apărării naționale. Cursul acesta e sub conducerea mareșalului Pétain. La noi s'a dat o interpretare greșită acelui articol, în sensul introducerei în învățământul secundar a unor cursuri militare, care ar completa instrucția premilitară a tineretului. S'a obiectat — și pe drept cuvânt — că programele analitice ale școlilor secundare sunt prea încărcate spre a fi introdusă în ele o nouă materie și așa și instrucția premilitară nu trebue să fie complicată și cu un curs special de cultură militară.

In realitate, despre ce este vorba? Nu de un curs elementar, pentru inițierea elevilor din învățământul secundar în chestiunile de ordin militar, ci de un curs special rezervat problemelor ce sunt în legătură cu apărarea națională și care ar putea să fie introdus numai în învățământul superior cu scopul de a completa celelalte cursuri privitoare la științele politice, sociale, economice, financiare ș. a. In cuvântarea ce a pronunțat-o mareșalul Pétain, la școala de științe politice din Paris, cu prilejul deschiderei noului curs de apărare națională, s'a precizat scopul ce se urmărește prin introducerea acestui curs: pregătirea temeinică a tinerilor, care mai târziu vor activa în viața publică, fie ca membri ai parlamentului, fie ca miniștri, diplomați, sau funcționari superiori ai statului, cu toate problemele complexe ale apărării naționale, în vederea organizării sale din timp de pace în cele mai bune condițiuni.

Apărarea națională nu se reduce numai la pregătirea forțelor combatante în vederea operațiunilor militare, ci ea este în strânsă legătură cu pregătirea forțelor morale, cu organizarea economică, financiară și socială, cu întregul „potențial" de care dispune țara și care trebue să fie pus în valoare și folosit în caz de război.

De aceea s'a simțit nevoia constituirii din timp de pace a unor organe și instituții, care să se ocupe de aceste probleme complexe și să coordoneze măsurile impuse de interesele apărării naționale, în toate domeniile: industria de război, pentru armament și muniții; căi de comunicații și transporturi; aprovizionare; apărare activă și pasivă; finanțe publice; științe aplicate etc.

Nu militarii de carieră au răspunderea pregătirii din timp de pace a națiunii-armate, ci oamenii de stat, conducătorii politici, care sunt datori să aibă cunoștințele necesare despre toate problemele ce interesează apărarea națională.

Școala de științe politice din Paris a fost creiată tocmai în scopul de a forma o elită care să cunoască știința politică, arta de a guverna, în condițiile impuse de interesele permanente și superioare naționale.

Politica nu este o improvizație, ci o știință. Preocuparea de căpetenie a unui om de stat este să ia în seamă realitățile și să pregătească din timp de pace maximum posibil de siguranță și mijloacele de apărare în caz de război. Faptul că s'a introdus acum, în școala de științe politice din Paris un curs de apărare națională, sub conducerea unei personalități militare pe deplin calificate, dovedește necesitatea pregătirei elitei de mâine a națiunii și în această direcție. In consecință, cum noi n'avem o școală similară celei franceze, s'ar putea introduce un asemenea curs în învățământul superior.

El ar răspunde unei necesități.

Inarmarea Angliei în cifre

Cursa înarmărilor și-a accelerat ritmul în mai toate țările lumii. Și — pare-se — cu cât dorința de pace a popoarelor e mai arzătoare, cu atât și pregătirile pentru apărarea păcii și, odată cu ea, a independenții și integrității naționale, sunt mai inversunate. Sforțările în această direcție ating azi puncte maxime mai ales în statele democratice, zorite să câștige un timp prețios, pierdut, din care cauză au fost surprinse oarecum descoperite în fața nouei technice de lucru a statelor totalitare: acțiunea politică și diplomatică sprijinită pe forța armată.

Pe de altă parte, oamenii de răspundere din toate statele își dau seama, că războiul, odată deslănțuit într'unul din centrele nevralgice ale universului, va cuprinde fatal în hora lui — prin înlănțuirea intereselor atinse sau amenințate — pe oricare din statele neangajate direct la inceput.

Așa se și explică dece glasul ideologilor pacifiști de până mai eri a amuțit și dece nevoia înarmării este azi unanim acceptată de toate popoarele și de toate clasele sociale, peste orice deosebiri de interese sau de doctrină.

Nicio mirare, deci, dacă Anglia, Franța și Statele Unite au inceput să conducă ele azi cursa înarmărilor, punând în joc mijloace uriașe și sacrificii necunoscute până acum în istorie.

In timp ce ministrul de finanțe al Franței, d. Paul Reynaud, asigura apărării naționale — prin cele 39 de decrete-legi recente — un nou plus de 15 miliarde franci, ministrul de finanțe al Marei Britanii, Sir John Simon, aducea la cunoștința celor 46 milioane de concetățeni ai săi, că apărarea țării a costat anul acesta de 3 ori totalul cheltuielilor dinainte de război.

In cifre, bugetul apărării naționale britanice, se ridica azi la totalul de 630 milioane lire sterline, ceeace în lei românești calculați la cursul legal minimal (Banca Națională), ar reveni rotund la 423½ miliarde, iar la cursul negociabil maxim al zilei, la circa 1053 MILIARDE LEI.

Ca să ne dăm seama pe cale comparativă de fantasticul acestor cifre, e de ajuns să menționăm aci că numai sumele alocate cheltuielilor pentru apărarea națională britanică sunt de 39 de ori mai mari decât cifra întregului buget general al statului român și că repartizate pe zile, ele reprezintă o cheltuială zilnică de aproape 3 miliarde de lei, iar pe cap de locuitor o sarcină de aproape 23.000 lei. Aceasta, în afară de sarcinele care alimentează bugetul ordinar al cheltuielilor generale ale imperiului britanic.

Și să se noteze: telegramele nu uită să adaoge, că sir John Simon, în expunerea făcută la noul buget, a ținut să precizeze că chiar cifra astronomică indicată mai sus la cheltuielile de înarmare ar putea să fie depășită de necesități...

Dar tot sir Simon a spus cu acest prilej:

„Ceeace noi plătim reprezintă securitatea britanică și sunt sigur că cetățenii britanici doresc să se facă tot ce este necesar pentru ca Marea Britanie să fie sigură, puternică și liberă".

Fapt e că poporul englez a înțeles necesitatea acestor cheltuieli și a primit fără rezerve nouile sacrificii. Intr'adevăr, Camera Comunelor — cu participarea și a reprezentaților opoziției — a adoptat propunerile cuprinse în buget privitoare la majorarea impozitelor, iar presa britanică în unanimitate a recunoscut că sarcinele impuse țării nu sunt prea mari când pacea și securitatea sunt în joc și că bugetul prezentat dovedește voința de a face din Anglia o fortăreață de necucerit.

H. I.

Calea Victoriei se aliniază...

A început dărâmarea imobilului din calea Victoriei colț cu calea Griviței

Aniversarea nașterii Principelui Regent Paul al Iugoslaviei

Iugoslavia sărbătorește aniversarea nașterii Principelui Regent Paul. E prilejul manifestării încrederii pe care poporul iugoslav o are în conducătorul lui actual care, printr'o permanentă supraveghere și o directă acțiune a reușit să dea statului iugoslav o organizare temeinică.

PRINCIPELE REGENT PAUL AL IUGOSLAVIEI

Hotărârea Principelui Paul, de a grăbi soluționarea problemei croate, prin concilieri și echitate, a obținut din primul ceas asentimentul unanim al țării și rezultatul pozitiv care se și anunță, va lega Regența Principelui Paul de un fapt istoric menit să consolideze definitiv situația internă a statului iugoslav și să înlesnească astfel, națiunii iugoslave, o dezvoltare normală în cadrul frontierelor ei actuale și definitive.

La urările pe care poporul iugoslav le adresează azi Principelui Paul, se asociază și poporul român, care rămâne credincios politicii de independență și de solidaritate balcanică pe temeiul principiului inalterabil al integrității teritoriale a fiecărui stat.

—xo●ox—

S'A SEMNAT ACORDUL DINTRE SÂRBI ȘI CROAȚI

Belgrad, 26 (Rador).— Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:

—După știri sosite din Zagreb, d. Svetkovici, președintele consiliului de miniștri, și dr. Macek, șeful partidului croat ar fi semnat astăseară la ora 19 un acord prin care se pune capăt unui diferend de 20 de ani între sârbi și croați.

Acordul ar urma să fie oficial anunțat peste două zile, adică atunci când d. Macek va veni la Belgrad, unde va fi primit într'o audiență solemnă de Principele Regent Paul.

*

Zagreb, 26 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Acordul dintre d-nii Svetkovici și Macek se crede că va fi semnat mâine dimineață, dar nu va fi dat publicității decât peste câteva zile.

D. Macek urmează să convoace Duminică adunarea națională croată pentru a-i comunica conținutul acordului. In cazul când el este aprobat, d. Macek va veni la Belgrad în cursul săptămânei viitoare.

Cu prilejul acestei vizite, va fi dat publicității textul acordului și se va forma un nou guvern pentru a-l aplica.

Tratativele comerciale româno-engleze au inceput eri

Miercuri dim. au inceput la ministerul economiei naționale tratativele pentru modificarea acordului de comerț cu Anglia.

Misiunea engleză împreună cu delegații români să ducă tratativele, a fost primită apoi de d. ministru I. Bujoi.

S'au examinat în această primă ședință acordul nostru comercial cu Anglia și condițiile de schimb în vigoare, stabilindu-se în linii generale principiile pe baza cărora vor continua discuțiile.

*

Ședința a rămas în continuare pentru după amiază.

La ora 4 lucrările au continuat tot sub președinția d-lui ministru I. Bujoi.

TRATATIVELE CU ELVEȚIA

Tot la ministerul economiei naționale au continuat eri lucrările comisiei care examinează prelungirea acordului de clearing cu Elveția, sub președinția d-lui Caranfil, directorul-adjunct al diviziei economice din ministerul afacerilor străine.

După cum se știe, delegația elvețiană este condusă de d. Ebrard, directorul comerțului din ministerul federal al economiei naționale.

Timbrarea registrelor comerciale

DISPOZIȚIILE MINISTERULUI DE FINANȚE

Intreprinderile care țin contabilitate în sistem de fișe (cartoteci) vor întocmi un borderou în care vor înscrie numărul de fișe necesare înregistrărilor în cursul unui an comercial și care se va prezenta spre taxare administrației financiare respective.

Dacă ulterior se constată că numărul de fișe pe care firma le-a menționat în declarațiunea inițială trebue să fie depășit, întreprinderile vor întocmi un nou borderou, în care se va înscrie numărul de fișe cu care a fost depășit numărul declarat și vizat de administrație, pe precedentul borderou.

Prin timbrarea registrului „Cartea mare", se înțelege timbrarea fiecărei file din registrul cartea mare (fie broșat, fie cartotecă), în care sunt ținute conturile generale (conturi sintetice), nu și filele registrelor desvoltătoare „saldo-conti" sau fișele conturilor analitice, cum ar fi spre exemplu: registrul desvoltător de persoane al conturilor curente, al clienților, al furnizorilor, etc.

Pentru cei ce fac înregistrări, în sistem de înregistrări jurnal-carte mare, se va percepe 10 lei de fiecare filă din registrul jurnal-cartea mare.

—xx⊙●⊙xx—

Explozie într'un spital din Cracovia

Cracovia, 26 (Rador). — *In cursul unor experiențe științifice la spitalul Sfântul Lazăr din Cracovia s'a produs o explozie în camera de oxigen.*

Doi medici au fost omoriți ve loc, iar al treilea a încetat din viață după zece minute.

Rezultatul vizitei d-lui Gafencu la Londra

Comunicatul oficial

Londra, 26 (Rador). — D. Grigore Gafencu, ministrul afacerilor străine al României, a avut, Miercuri dimineață, o nouă convorbire cu lordul Halifax la Foreign Office.

*

Londra, 26 (Rador).— La sfârșitul convorbirilor dela Londra s'a dat presei următorul comunicat oficial:

Vizita la Londra a ministrului afacerilor străine al României a oferit un bine venit prilej pentru un schimb de vederi între d. Grigore Gafencu și primul ministru și ministrul afacerilor străine ai Marei Britanii.

De ambele părți, întrevederile au fost caracterizate prin cea mai completă sinceritate și cordialitate. Ele au dat prilejul de a se pune în evidență comunitatea generală de vederi, care există între cele două guverne cu privire la problemele curente.

Violentă explozie într'o mină de cărbuni din Japonia

Tokio, 26 (Rador). — **O violentă explozie s'a produs într'o mină de cărbuni din Fușun (Manciuria).**

Sunt dați lipsă 30 de mineri. Până acum au fost scoși de sub dărâmături un mort și opt grav răniți.

Minele de cărbuni dela Fușun sunt cele mai importante din Extremul Orient.

Agricultură sau industrie?

de CONST. GAROFLID

Sub acest titlu, prietenul meu d. Corteanu, a expus, în ziarul „Timpul", punctul său de vedere cu privire la îndrumarea viitoare a economiei naționale, în raport cu recenta convenție comercială cu Germania.

„Trebue oare, zice d-sa, să „punem toată greutatea mij„loacelor de Stat și a celor „particulare pentru desvol„tarea agriculturii, sau tre„buie să urmăm și noi miș„carea universală de indus„trializare pentru a reveni „independenți de străină„tate?"

Ținând seama de înfățișarea fizică a țării noastre, d-sa spune, că prima ipoteză ar fi indicată, dar că având în vedere situația demografică, adică numărul ridicat al populației agricole și creșterea ei, a doua ipoteză este cea adevărată. Numai prin deschiderea plasamentului de muncă în industrie, crede d-sa, excedentul populației agricole și-ar putea găsi mijloace de traiu omenesc.

Să eliminăm mai întâiu din discuție partea problemei care privește convenția cu Germania. Nu s'a pus la încheerea acestei convenții problema astfel cum o vede d. Corteanu. Germanii nu ne-au cerut desființarea industriei noastre. Nimic care să arate această tendință nu se găsește în convenția încheiată. Dimpotrivă se vorbește acolo de înființarea de organizații mixte pentru desvoltarea industriei miniere și industriei agricole. Germanii nu puteau cere reducerea industriei noastre, căci ei știu bine că statele industriale, sau care se industrializează, sunt mai bune cliente pentru fabricate decât statele agrare. Cel mai bun client al Germaniei industriale e Anglia o țară supra industrializată.

Convenția cu Germania asigură însă agriculturii o rentabilitate mai ridicată și statornică. E ceiace partidele noastre cu tendințe agrare au cerut atâta vreme. Debușeu mare și prețuri bune, înseamnă mărirea producției agricole și deci buna stare a țărănimii, nu numai aceleia care vinde pentru târg, dar și a țăranilor care cultivă numai pentru consumația proprie. Cea mai mare parte din aceștia, precum și țăranii fără pământ își vor ridica standardul lor de viață numai prin ridicarea prețului mărfurilor agricole, căci prin-

(Continuare in pag. 2-a)

Vase engleze în apele grecești

Atena, 26 (Telor.). — Astăzi au ancorat în porturile Navarin, Kalamata și Kataculos un număr mare de vase de război engleze, cari fac parte din escadra din Mediterana.

Aceste vase vor pleca în curând în Marea Egee Orientală, unde vor face manevre obișnuite. In acelaș timp, ele vor mai vizita și alte porturi grecești.

—xx⊙●⊙xx—

Ziarele franceze confiscate la Belgrad

Belgrad, 26 (Telor). — *Toate ziarele franceze sosite ieri în capitala Jugoslaviei au fost confiscate. Se crede că motivul acestei confiscări sunt comentariile publicate de presa franceză, în legătură cu comunicatul italo-jugoslav dela Veneția.*

NÜRNBERG

de AL. GREGORIAN

Nürnbergul, orașul „maeștrilor cântăreți" al celebrului pictor Albrecht Dürer și al primilor regi și împărați germani, este una dintre cele mai frumoase realizări arhitectonice ale Europei medii. In dimineața aceasta caldă, în care soarele înflorește merii din cetate și înfășoară turlele gotice în păienjeniș albe de lumină, el pare o bijuterie lucrată în traforajul migălos al timpurilor, închisă între ziduri medievale peste care veghează săbii de cavaleri și burgrafi în zale, securea călăului roșu și legendele Nibelungilor.

Un cult sever al istoriei și al tradițiilor din care cresc misticele germanismului milenar, a păstrat totul neatins. Sub porțile grele de stejar care se închid cu lacăte cât ploștile și în turnurile seniorale viața se scurge molcom în tipare vechi, scrise cu lăncile lui Carol cel Mare și cu gând de cruciat iluminat, ca într'un aevea Ev Mediu. Iată coroana de aur care a stat pe capul întâiului împărat al sfântului imperiu roman de națiune germană; vârful de lance care a împuns coasta Mântuitorului, adus de mâinile unui cavaler pios din vremea lui Frideric Barbarossa; mărul imperiului german, bătut în nestemate; mantiile daurite, condurii înfloriți cu rubine, ciorapii de purpură, sabia de aur care atârna odinioară la șolduri împărătești, atâtea amintiri și mărturii prețioase, un întreg tezaur de mituri și de obiecte fără seamăn care reconstitue istoria imperiului pe șase veacuri; iată locuința lui Hans Sacs cu mușcate sângerii în ferestre și cu horbote verzi pe muchiile balconului; casa

(Continuare in pag. 2-a)

Gara Invalizilor transformată in restaurant

Spre a putea adăposti pe cei 15 mii tineri țărani cari au venit la Paris la un congres, autoritățile au transformat gara invalizilor în cel mai mare restaurant din lume. S'au scos 3 kilometri de șine ca să facă loc pentru 3000 m. de mese

SCRISORI DIN LONDRA

DISCURSUL D-LUI HITLER

de AUGUR

Londra, Aprilie

Discursul pe care-l va ține în Reichstag, Führerul, va avea o însemnătate foarte mare. Aceasta explică, probabil, de ce azi este greu de a găsi o temă mai importantă de discutat într'un articol. Lumea politică în Europa așteaptă, firește, declarațiile Führerului, spre a putea hotărî sensul în care vor evolua afacerile internaționale.

Evenimentul de azi, la Londra, îl constituie plecarea la Berlin a d-lui N. Henderson, ambasadorul chemat aci după anexarea Cehoslovaciei „spre a face un raport". Rechemarea aceasta coincizând cu plecarea la Berlin a ambasadorului Franței, a creat impresia că cele două guverne și-au arătat, în acest mod, neplăcerea.

Incă de atunci, în cercurile diplomației s'au exprimat îndoieli asupra utilității unui asemenea gest. Căci, se spunea, afară de cazul când s'ar face războiul, trebue totuși, ca într'o zi ambasadorii să se înapoieze la posturile pe cari le ocupă, nu spre a face plăcere d-lui Hitler, ci ca să slujească interesele țărilor lor.

Fără îndoială există tendința de a interpreta înapoierea ambasadorului britanic la Berlin ca o dare înapoi a guvernului său. Socotim că aceasta e inexact.

Este sigur că la Londra nu există de loc intenția de a incerca un nou gest de împăciuire în genul acordurilor dela Muenchen. Dimpotrivă, este posibil ca ambasadorul să fi primit instrucțiuni care vor îngădui să atragă atenția Führerului asupra faptului sigur că urmarea politicii sale în Europa va sili Marea Britanie să treacă la măsuri contrarii politicii sale tradiționale, dar necesare din pricina cursului evenimentelor. Cu alte cuvinte, se poate ca ambasadorul să arate Führerului că Marea Britanie se află în necesitatea de a proceda, bunăoară, la introducerea serviciului obligator, afară doar dacă politica Germaniei nu se va schimba într'un mod radical. Emitem o ipoteză, dar care ne pare foarte probabilă. Căci Anglia se apropie tot mai mult de clipa când serviciul obligator va deveni lege. In tot cazul, acei cari au de judecat zilnic, starea opiniei publice, sunt de acord pentru a spune că mișcarea favorabilă pentru noua lege, câștigă tot mai mult teren.

Vorbim de serviciul obligator, și nu de serviciul militar obligator. Facem aceasta, ca să indicăm precis, natura problemei în fața căreia se găsește azi poporul

(Continuare in pag. 2-a)